N^er 47. z Warszawy Roku 1795.
d. 16. Czerwca we Wtorek.

KORRESPONDENT
WARSZAWSKI y ZAGRANICZNY.

Z Torunia dnia 30. Maia. Król Jmć Pruski w Płocku trzeci Departament Rządów Prusko-Południowych ustanowił, których mieysce wprzody było w Toruniu. Prezydentem rządu będzie Pan *Meyer* Chef. Do tegoż Departamentu następne Powiaty są dodane, które wprzody należały do Piotrkowa Departamentu, iako to: Szrenski, Sierpski, Lipniski, Radzieiowski, Dobrzyński, Bielski, Płocki, Brzeski-Kujawski, Kowalski, Gostyński, Wyszogrodzki, Sochaczewski, Orłowski i Łęczycki.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.
ANGLIA.
Z Londynu dnia 26. Maia.

Reszta umowy między Królem Jmcią Angielskim i Cesarzem względem pożyczki.

ARTYKUŁ PIĄTY.

Gdyby się nad wszelkie spodziewanie wydarzyć mógło, że gdziekolwiek zupełna część wypadłych diwidendow na pożyczkę końcem zaniechania wypłaty, która z strony Cesarza Jmci akceptowana została, od Rządu Angielskiego opłacona była, tedy zgodzono się, aby takowe pieniądze w Banku Angielskim, i to tylko w przy-

Yy

padku zdarzyć się mogącym następowały, gdy się Coupon, czyli zapewnienia *respective* opłaconych diwidendow dostawuią. — Każde więc Coupon, czyli każde zapewnienie, które się przystawi ma służyć za bespieczeństwo takowey pewności opłaty, i maiącemu one daie się prawo, gdzie się mu podobać będzie Podskarbich Cesarskich sądownie pozywać dla odzyskania summy, która w rzeczonym Coupon czyli zapewnieniu wyrażona znayduie się z procentem 5tym rocznym licząc od daty wypłaty nastąpioney przez rząd Angielski.

ARTYKUŁ SZOSTY.

Gdy z strony Rządu Angielskiego Casarz Jmć na rachunek tey pożyczki różne zakłady pieniędzmi poczynił, tedy iest postanowiono, aby rzeczone zakłady w ciągu roku teraźnieyszego w Londynie znowu wypłacone były. Te zaś zakłady maią w dwoch podobnych częściach w miesiącach Nowembrze i Decembrze znowu odciągnięte być, tak, że cały kurs do końca tego roku odciągnięty rownie zostanie.

ARTYKUŁ SIODMY.

Ninieysza umowa będzie z obydwoch stron niezwłocznie ratyfikowaną, a wymiana w należytey formie wygotowanych ratyfikacyi naypoźniey za dwa Miesiące nastąpić powinna. W dowod tego my niżey wyrażeni Pełnomocnicy Cesarza Jmci i Króla Angielskiego Imieniem onychże teraźnieyszy Akt podpisali przy wyciśnięciu

naszych pieczęci. — Dan w Wiedniu dnia 4. Maia 1795.

(L.S.) *Baron von Thugut.*

(L.S.) *Morton Eden.*

Z Londynu d. 29. Maia. Portugalia od Koalicyi usuwa się. Z tey przyczyny zakazał Dwor tameczny wkładać na Hollenderſkie okręta embargo (wyraz marynarſki z Hiszpańſkiego ięzyka wzięty, znaczy zabronienie wyiścia okrętom z portu.)

Francuzi nie są dalecy od wniścia z Anglią w ugodę. Kommissarze Republikańscy z Panem *Eden* odprawuiąc konferencye, mówili, iż lubo Francya nie zezwala na zamianę Jeńców, chętnie atoli wszyſtkie inne sobie podane od W. Brytanii radaby uſłyszeć propozycye, zwłaszcza te, któreby do ugody zmierzały, i owszem ciż oznaymili, że Narod Francuzki po tylu swoich i obcych Państw okropnych klęſkach disponowany ieſt ze wszyſtkiemi Potencyami trwały pokoy zawrzeć, i wpływem swoim uszczęśliwione widzieć Narody.

Klub nazwany *Bengalu* obchodził w Londynie wspaniałą uroczyſtosć uwolnienia Pana *Haſtings*. Odprawowany takowy feſtyn w Hotelu *Willis* prawdziwie Azyatycką pompę okazywał. Stoł nakryty był na 600. Osob. Wiwaty otaczały koley rzęsiſtemi puhary. Niech żyie sprawiedliwość! Niech wolność panuie! z uſt do uſt przechodziły powtarzane życzenia. Mnoſtwo temu fe-

ſtynowi assyſtuiących tak było wielkie, że oſtatnich dni płacono za samo wniście po 50. Gwineow (100. czer: złł:) a iednak i za te pieniądze nie można było doſtać biletu. Kompania Indyiſka uczyniła ofiarę corocznie dawać Panu *Haſtings* po 5,000. F. S. (złł: 200,000.) a to na okazanie wdzięczności za iego uſługi znaczne.

Tuteyszy Rząd przyſtępuie do Planu Nigrytow w Zachodniey Indyi uzbroić, którzy pod dowodzctwem doſkonałych Angielſkich officerow w teraźnieyszey woynie wybornie ſłużyć mogą.

Z Peterzburga donoszą, że 12. liniowych okrętow, i 6. fregat otrzymało rozkaz do Anglii płynąć, które na morzu północnym operacye czynić maią. Do Rossyiſkich okrętow przyłączyć się ma ieszcze 12. Angielſkich okrętow.

Czynności Parlamentu.

Pan *Wilberforce* podług swego przyrzeczenia 13. dnia Maia uczynił wniosek, że teraźnieysze okoliczności we Francyi nie miały przeszkadzać naszemu Rządowi czynić proiekta ſtosowne do powszechnego pokoiu. Dodał, iż dla W. Brytanii bardzo ieſt zyſkownie pokoy z Francyą zawrzeć. Widoczna rzecz bowiem, że takowy może teraz w chwalebny sposob naſtąpić. Przyczyny, mówił, dla czego ten ważny wniosek tak długo zwiekał, są te: iż ſłodkie nadzieie go uwodziły, że Miniſtrowie albo

iuż w negocyacye pokoiu wchodzą, albo że wkrotce przynaymniey takowe rozpoczną, lecz gdy widzi się w tym zawiedziony być mniemaniu, a poznaie doſkonale, iż nadszedł moment konieczny zawarcia pokoiu, lubośmy do tych czas naywyższą potęgę na morzu utrzymywali, wszelako mocno się należy obawiać, ile gdy podług świeżego traktatu Hollandyi z Francyą potęga morſka Francuzów tak znacznie i tak silnie wzrosła, trzeba, żeby Republikanie naszey floty złączonemi nie zniszczyli siłami, zwłaszcza gdy ich okręta woienne żadnego handlu więcey zaſtaniać nie miały. Twierdził, że znieść tego i na ieden moment w swey duszy nie może, aby Cesarz tegoż czasu reſkrypt wydał do Rzeszy niemieckiey, w którym wyraża, że chce z Francyą negocyować, i aby razem czynił umowę z Angliią, i takową aby podpisał, że woynę z Francyą chce popierać. Takiego przeciwieństwa po Cesarzu Jmci pewnie spodziewać się nie należy. A wreszcie gdyby i na to zezwolić, że Cesarz iako głowa Rzeszy Niemieckiey ow Reſkrypt podpisał, ale iako Król Węgierſki, Czeſki, i innych kraiow dziedzic woynę popierać powinien, tedy nie może się zupełnie determinować przeciwko Francyi, gdyżby mu za naſtąpieniem pokoiu z Rzeszą Contingensa i pomoc Króla Pruſkiego uchylona zoſtałą, czego tym bardziey uczynić nie może, iż oświadczył się przez swoy Reſkrypt, że trze-

ba z Francuzką Rzpltą negocyować. Hiszpania ogołocona wyniszczyła się, i chciałaby ugody. Z ftrony Sardynii także niemożna się nic dobrego spodziewać. Zaifte na samey tylko iedney teraz Rossyi nieiakaś nadzieia, ale ieźli polityka doradza tąkowy zawrzeć allians, tedy aż nadto wiele ieft do mówienia o tym. Gdy zaś Francya nie ma iuż tylu nieprzyiacioł, ile przedtym, i gdy tak rozciągłey dla swey obrony linii zaymować nie ma przyczyny, zatym od 2ch do 300,000. więcey woyfka w iednym punkcie ftawić gdzie potrzeba może. Wygłodzić też Francyi nie podobna. Bo neutralni dowożą im zboża obficie, a żniwa tuż nadchodzą. Wolność ich uprzedza, a tryumfy za niemi tuż naftępuią. Wszędy pomyślność. Wendeiści i Chouanowie poddali się. Tofkania, Szwecya, i Prussy, uznały ią za Rzeczpospolitą. Konwencya w swey powadze i determinacyi nie zmienną ieft iak dowodzą świeżo przytłumione bunty. Jakobinow oftatki dogorywaią. W zachodnich Indyach małobyśmy zyfkali przez tę woynę, a wieleby nam utracić przyszło. W Indyach Wschodnich byliśmy w prawdzie bespiecznieysi, ale ktòż zaręczy, że Indyiscy Xiążęta i Hollenderfkie tameczne woyfka nie wezmą się przeciwko nam do broni? Dodaymy, że lud cały Angielfki upragniony ieft pokoiu, iako się okazuie z licznych adressow przezeń za pokoiem podanych. A tak im okropnieysze są fkutki

za popieraniem dalszym z gruntu naynie-sprawiedliwszey, i do tego naynieszczęśli-wszey woyny, tym wspanialsze nadzieie cieszą nas, iż Rząd sam utoruie drogę do pokoiu.

Mówią niektórzy, że Francya nie będzie mogła wytrzymać długo woyny. Ale kiedyż to przyidzie ten czas, że zabraknie wpływu do iey ſkarbow? i wzroſtu do iey armiow? Izaliż od roku do roku, od miesiąca do miesiąca zwodniczą tą nie byliśmy łudzeni obietnicą? Trzeba się lękać, aby okropność powszechnego zapału woyny w Europie w ſtraszliwszych niż dotąd nie wybuchneła ſkutkach, gdyby Rossya i Turcya ieszcze przeciwne uformowały Partye. Staraymy się więc o nasze własne dobro, a wewnętrzne źrzódła doſtatków i zbroyney siły wzmacniaymy, ſtrzegąc i obyczaiow dobrych utwierdzenia, i zagranicznych związkow silnie się trzymaiąc, a błogoſławieńſtwo pokoiu nad spuſtoszenia woyny przekładać mieymy sobie za powinność. Uznaymy Francyą za wolną, a roszczka Oliwna przyniesie nam naypięknieysze owoce miłego pokoiu.

(*Odpowiedź PP. Windham, Fox, i innych w Dodatku.*)

FRANCYA.

Opis dalſzy zdarzeń 20. i naſtępuiących dni Maia w Paryżu, aż do 25. tegoż mieſiąca zaſzłych.

Od Rewolucyi zaszłey w roku przeszłym

dnia 9. *Thermidora* (27. Julij) gdy *Robespierre* z wspólnikami ścięty został, przez 10. miesięcy wrzała stronników iego pozostałych zapalczywość, która lubo w zmnieyszoney liczbie zagorzałych dowodzców, atoli w zawziętości tak mocno rosła, że Jakobinizm, acz przytłoczony wielkim swym upadkiem, znowu się wzmagał, a członki iego formuiący partyą *de la Crete* nazwaną, raz taiemnym na zniszczenie Konwencyi dybały podstępem, drugi raz iawnie przez nayzuchwalsze układy szły wzręcz do morderskich batalii, aby przeciwnikow swych kiedyżkolwiek potrafiły zwalczyć. Ztąd siła przeciwko sile, pogróżki przeciwko pogróżkom, a nawet i wyzywania się do bitwy iawne, a do attaku forsy straszne zagrażały okropnością fatalną nie wiedzieć dla którey strony. Dwa przedmieścia osobliwie żwawością i odwagą uzbroione ustawicznie nowe burze wzniecały, formuiąc przeciwko spokoyności Rzpltey pioruny. Przedmieście *St Antoniego* składaiące się z 3ch nayżwawszych w całym Paryżu sekcyi, to iest: *Quinze-vingt*, *Montreil*, i *Popincourt*, tudzież drugie Przedmieście *St Marceau*, które oba roku 1789. naywięcey do zburzenia Bastylii przyłożyły się, teraz Konwencyą ledwie nie obaliły. Wszakże po uspokoioney iuż burzy sekcya *Lepelletier*, iedna z czterech sekcyi, które naywięcey ratowały od upadku tęż Konwencyą, maiąca na czele Reprezentanta *Legendre* dopraszała się,

aby wszyſtkich ſpiſku ſpolników tak dnia 12. *Germinal*, iako i 11. *Prairial*, to ieſt: 11. Aprila i 20. Maia naysurowiey ukarano. Takowa proźba, gdy oklaſki znalazła, rzekł Prezydent; iż Terrorizm z Royalizmem ohydną podnioſły głowę, którey to hydry niezwłocznie ſprawiedliwość odraſtaiące uprzątnie iadowite kabały. Zawołano: Nie mów nam nic o Royalizmie, ſami tylko ſprawcami byli całego tumultu terroryści. Wszakże nie przeſtał na tey odezwie powszechney Henryk *Larivière*, wszedł na trybun, i w naſtępnych wyrazach mówił: „Niech mi tu nikt Royaliſtów nie wspomi„na Co się mnie dotycze, ia wyraźnie z „tym się oświadczam, iż co niektórych ia„koby Royaliſtów nam wſkazuią, są to w „oczach moich barzo dobrzy Obywatele— „A wszakci to owi, których złośliwa po„twarz lubi czernić tym imieniem, ſą Re„publikanie prawdziwi, nieoszczędzaiący „dawniey krwi ſwoiey, dla odparcia Nie„przyiacioł od granic, a dziś na łono po„wróciwszy Oyczyzny, nie cierpiący zapa„mietałych współ-braci rozpuſty, oni to ſami „siebie poświęcili, aby reprezentacyą Naro„dową od upadku zachowali. Gdy mnie „ſamego porwali wczora buntownicy, w nay„większym zginienia, mimo silną waszych „Zandarmow obronę, zoſtawałem niebezpie„czeńſtwie, od którego byłem oswobodzo„ny, wiecież przez kogo? oto przez owych „ludzi, których dziś Royaliſtami zowią.—

„Niewierzmy prawodawcy tym nieustannym „wołaniom przeciwko Royalizmowi. Mieymy na to baczność, że was chcą zupełnie od prawdziwych nieprzyiacioł waszych „odwrócić, a ci są Jakobini, czyli Terro„ryści, a ukarzmy samych tylko zbrodnia„rzy. Kończę dopraszaiąc się o wydruko„wanie tey petycyi i przybicie po wszy„stkich mieyscach publicznych, oraz, aby „roztrząsnęły ią pilnie Deputacye rządowe. Takowy *Larwiéra* wniosek dekretowała Konwencya.

Niektóre ieszcze zaszłe, tak w dniu 1, Kwiet: iako i poźniey 1. *Prairial* (20. Maia) okoliczności, dla pamiątki tey straszney historyi, wspomnieć tu po krótce nieubliżamy. Gdy 20. Maia członki partyi *de la Crete* górę zupełną iuż były nad Konwencyą wzięły, i gdy swoie dekreta nawet wydawały, ieden z nich *Goujon* kuzyn *Barrera* rzekł, iż niedosyć to dekreta pisać, trzeba naypilniey zatrudnić się ich exekucyą. *Duquenoi* żądał, iżby Deputacya bezpieczeństwa generalnego skassowana była, i iey władzę aby Dyktatura *Quatorviralis* z 4rech osob składaiąca się zastępowała. Nominowano więc tę Dyktaturę z 4rech osob złożoną, którą Kommissyą extraordynaryiną nazwano, to iest: *Duquenoi*, *Prieur de la Marne*, *Bourbotte i Duroi* ogłoszeni byli.

Soubrany wzywał osoby wszystkie iednomyślnością skoiarzone, aby tyranów 12go *Germinal*, czli zwycięźców 1. Aprila zupeł-

nie pokonać i dobić. Takowy wniosek nayżywszemi był oklaſkami podsycany, gdy nagle odmienna ſcena wspak wszyſtko przewróciła. Nie uſtraszona bowiem obywatelów *Legendre i Talliena* dzielność nad wszelkie mniemanie wzbiła się wyżey.

Właśnie o w pół do iedenaſtey godzinie w nocy deputowani *Legendre i Delaloi* ſtawaią w ſali, wrzaſki nieprzyiazne i gwizdanie tłumi głos onych. *Legendre* wſtępuie na trybun, prosi o milczenie, aby opowiedział względem śrzodków od Deputacy rządowych przedsięwziętych, na uśmierzenie burzy. Straszliwsze nierównie powſtaią hałasy. *Legendra* obſkoczyli przeciwnicy. Toż pogróżki, targania, wołano głowy nam tego burzyciela, głowy tu zaraz potrzeba. *Tallien* chce go wesprzeć wymową, ale zakrzyczany i odpchnięty zoſtał. *Legendre* milczy ſpokoyny, usuwa się z pośrzódka tłumu, i w krótce znika.

Przez krótki czas nieprzytomności iego, liczba tryumfuiąca owych Reprezentantów *de la Crete* ſtanowi dekreta, a między innemi, aby niezwłocznie członki Deputacyi ocalenia generalnego aresztowani byli. — *Bourbotte* wſtępuie na trybun i woła: że obowiązek na się włożony *Quatorvira* znaywiększą pełnić będzie odwagą, nawet gdyby przyszło i na ſzafocie życie ſkończyć. Gdy to mówi, ſłychać biią allarm. Dywizya żołnierzy znasadzonemi bagnetami do ſali maszeruie. *Legendre* i drugi także Re-

prezentant *Kervelegan* na czele. Deputowanych część nowe dekreta piszących ucieka. *Bourbotte*, *Poyſsard*, *Prieur*, *de la Marne*, i kilku inni wſtrzymuią lękliwych i do silnego zachęcaią oporu. Fakcyoniści znowu się gromadzą. *Peyſsard* woła: Zwycięztwo! zwycięztwo! Nowo przybyli żwawiey nacieraią. Silnie, bez krwi iednak rozlewu Deputowani z Deputowanemi walczą, pchną iedni drugich, nakoniec potężnieyszą siłą *Legendra* partya do uſtąpienia przywodzi Deputowanych *de la Crete*. Niewiaſty z trybunow iedna za drugą w nogi. Wspólnicy onych daley za niemi, ſala przeczyszczona. Odgłosy, niech żyie Rzplta! niech żyie Konwencya rozlegaią się po wszyſtkich ſtronach. Dopiero chcą i ſami deputowani *de la Crete* umykać, ale warty onych wſtrzymuią.

W ten czas nakoniec *Vernier* poważny ſtarzec wraca się na mieysce prezydencyi, gdzie aż do tego czasu niezważaiąc na wſzyſtkie przeciwności *Boiſsy d'Anglas*, ſpokoynie zasiadał choć mu grożono, choć wołano: uſtąp ztąd, choć z przed iego ſtolika porwał ieden pieczęć, a drugi z rąk zuchwalca wydarł onę i znowu na mieyſcu ſwym odłożył, wſzyſtkie te okoliczności prezyduiącego *Boiſsy d'Anglas*, powinny były przerazić, ale nawet i pod ówczas gdy około godziny w puł do dziewiątey w pośrzód nayokropnieyszych wrzaſkow, rozżarzony człek zuchwalſtwem z piką, na którą utkwio-

na dopiero zabitego Reprezentanta *Ferraud* głowa była, wſzedł do ſali, i ſtanął z nią przed ſamym prezydentem, wytrzymał to wszyſtko nieuſtraszony *Boiſsy d'Anglas* z nay-większą ſtałością umyſłu.

Gdy więc zwyciężaiąca Konwencya przeciwnikow, powydawała różne dekreta, iuż to na aresztowanie zbuntowanych, iuż względem przywrócenia ſpoykoyności w Paryżu, iuż aby doſtarczona była ludowi żywność, zalecaiąc, iżby ieden tylko gatunek chleba i iedney wagi, w całey ſtolicy był pieczony, ſeſsya dnia 21. Maia o w puł do czwartey z rana zaſolwowana zoſtała, do 7mey godziny tegoż dnia wieczorney. W tym czasie Paryż cały był pod bronią. Skoro zaś o 7mey zgromadziła się Konwencya, uſłyszano zaraz bicie na allarm.

Oto dwie nayżwawsze sekcye S. Antoniego i St Marceau, które zawsze nayzagorzalszych miewały zaburzenia dowodzcow, ſtanęły na placu Carrusel i armaty ku Sali Konwencyi wyrychtowały. Legendre, który pod ów czas prezydował, zachęcał kollegow, aby spokoynie na mieyscach swych trwali. Naſtępuie tym większe w Sali milczenie, im za Salą ſtraszliwsze hałasy. Wkrótce Rabaud Pommier donosi Konwencyi, że Obywatele uzbroieni otaczaiący Konwencyą, ale uniknąć chcą rozlewu krwie, żądaią po braterſku być przyiętemi. Tym końcem doradza, iżby 6.

Deputowanych wyznaczono z pośrzod Konwencyi, aby przybyłym słowa pokoiu zanieśli, ktoreby poiednoczyły wszystkich umysły i serce.

(*Reszta w Dodatku.*)

SZWAYCARYA.

Z Lousanne dnia 26. Maia. Sąsiedztwo nasze z Francyą, znaczną przez wciśnienie się w kray nasz assygnatów, przyniosło nam szkodę. Łatwo się ich nabrało, lecz trudno teraz wydać. Na iarmarku w *Bellei* wszystkie towary za same tylko brzmiące przedawano znaki. Konie cenione po 25. Ludorów, żądano a y płacone by y po 10. tysięcy liwrow, a iak przyszło targu dochodiać, skończyło się na gotowiźnie.

Z Bazylei dnia 27. Maia. Mówią, że znayduiący się tu Hiszpański Poseł *Yriatte*, aktualnie Pełnomocnictwo otrzymał, aby z Obywatelem *Barthelemy* wszedł w negocyacye. — Oczekuią tu także wkrótce Posła Sardyńskiego. Mówią, że Baron *Bartenstein* z strony Cesarza, iako Kommissarz tu przybędzie dla zaczęcia negocyacyi z Rzeszą Niemiecką.

Tym czasem ieszcze się nienamyślono, czyli w Bazylei albo w innym Mieście nowy kongress pokoiu otworzony będzie. Negocyacye Posła Hessen Casselskiego *Waiz* względem zamiany niewolników, są uskutecznione.

Listy z *Marsylii* i *Toulonu* donoszą, że się lud wraca tam do Religii dawney. Xięża nawet konstytucyini odwołuią publicznie swe błędy. W Marsylii 9. kościołow iuż otworzono. W okolicach Lugdunu tysiącami lud wychodzi na spotkanie Missyonarzów, których tam Arcy-Biskup wysyła. Duchowni konstytucyini łączą się do zwyczaynych kościoła Rzymskiego obrządków, i dopraszaią się, iżby przywróceni byli do uczestnictwa oyców swoich.

SZWECYA

Z Sztokholmu dnia 20. Maia. Wynaleziony przed laty dwunasta sposób gaszenia pożaru, dopiero odkrył *P. Aken* Patryotycznemu towarzystwu Szwedzkiemu, a ten iest następuiący:

Do Oxeftu iednego, nierachuiąc wody i gliny, potrzeba wziąść 20. funtów czerwoney ziemi, 30. funtów ałunu, i 40. funtów koperwasu.

Trzeba, żeby glina była dobrze kleista; tak długo zaś ma być wodą rozrabiana, do póki niebędzie tak iak rzadka kasza; większa część iey powinna być przez sito przesiana, i tylko to co się na sicie pozostało, odrzuci się. Gdy glina tak osiądzie, że spod naczynia zaymie, trzeba w ten czas stoiącą na niey wodę odlać. Z tak rozrobioney gliny, nie to, co na spodzie zostaie, lecz spływ wierzchni używa się, i tym oxeft aż do połowy napełnić trzeba.

Po czym należy 35. sztufów (40. Berl: kwart) wody gotować w żelaznym statku, któren naymniey 50. sztufów trzyma: w którą 30. funtów ałunu, 40. funtów koperwasu, i 20. czerwoney ziemi, na proch to wszystko starłszy, wsypać w oxeft, ale wprzód przesiać, w oxefcie zaś należycie rozrabiać trzeba.

Szczególniey zaś baczyć należy.

1). Bierze się garnek gliniany, któren nie szumi, ani się burzy kropiąc go sylwaserem.

2). Używa się sito drotem mosiężnym przeplatane, i tak drobne, iak do przesiewania kaszy.

3). Naylepszy do chowania tego iest oxeft, dziura szpuntowa powinna mieć 6. cali długości, i 4. cali szerokości, tak ażeby można warząchwią w niey obracać; dziura zaś śrzednia do odlewania, ma być 2. cale szerokości; dziurę szpuntową trzeba dobrze zatkać. W zimie stawią się oxeft do sklepu, lub ciepłey izby, w lecie zaś do stodoły, a nayiepiey na wozie, ażeby mógł być szybko przeprowadzo-

nym: co 14. dni trzeba masſę tę całą dobrze poruszać w oxeſcie.

4). Sikawkę wodną trzeba często wodą przepłokać, ażeby była zawsze czystą; a po ugaszeniu pożaru ognia, powinny być rury wodą wyczyszczone, ażeby nic z tey do gaszenia służącey massy w nich nie zatkało się. Potym należy ią rozebrać, wychędożyć, i na suchym mieyscu trzymać.

5). Gdy mało tey masſy potrzebuie się do ugaszenia w momencie naywiększego pożaru; tedy wielkie sikawki nie są wcale użyteczne; przeciwnie lepsze są małe, które dwoie ludzi przenieść mogą na wyższe piętra, i na wszystkie wystawy, gdzie tylko potrzeba.

6). Ubodzy ludzie, którzy koperwasu i ałunu kupić sobie nie są w ſtanie, mogą przygotować sobie zawcześnie beczkę suchey, i przegnoioney gliny, i wmieszać w nię 4. sztufy czerwoney ziemi; gdy pożar się zdarzy, niechay wodą to rozrobią, i szuflami lub miotłami w ogień rzucaią; sposób ten przyniesie także dobry skutek, lecz używszy doń ałunu i koperwasu, daleko ieſt pewnieyszy i lepszy.

Z Sztokholmu dnia 26. Maia. Przyſtep Króla Szwedzkiego iako Xcia Pomeranii do pokoiu między Francyą i Prusſami zawartego wkrótce na Seymie w Ratyzbonie oświadczony zoſtanie. Skutki tey szkodliwey woyny zaprzeſtaną więc daley dla Pomeranii być uciążliwemi.

WŁOCHY.

Z Medyolanu dnia 29. Maia. Przy Piemontskich granicach mała woyna, lecz się żywo popiera. Zapewniaią, że Xże Piemontu, i Arcy Biskup Turyński Królowi Sardyńskiemu mocne czynili przełożenia o potrzebie pokoiu, i dla tego wydany iuż rozkaz z Francyą wchodzić w negocyacye.

DODATEK Do... Nru 47.

KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO y ZAGRANICZNEGO

We Wtorek d. 16. Czerwca Roku 1795.

ANGLIA.

Z Londynu d. 29. Maia. W Indyach Wschodnich dwie nowe odkryte są wyspy. Jedną Kapitan *Hayes* płynący na okręcie *Clarence* z *Bengalu* do *Batawii* znalazł, i wziął w Possessyą one imieniem Króla W. Brytanii. — Drugą Kapitan *Page* z okrętu *Halcyon* postrzegł od *Batany-Bay* płynąc, i obiął na imie Ziednoczonych Stanow Ameryki.

Sławny Autor Historyi *Johnson*, i Historyi Korsyki, James Boswel w tych dniach umarł.

DALSZE CZYNNOŚCI PARLAMENTU.

Pan *Windham* odpowiedział na mowę Pana *Wilberforce* w następuiących wyrazach: iż nie tylko wprowadzać takie proiekta należy, które okazuią co możemy zyskać w czasie pokoiu, ale nawet i co stracić łatwo, powinniśmy roztrząsnąć. Gdyby nasze Armie były zwinięte, a floty w portach pozarzucały kotwice, wątpię atoli żebyśmy spokoynie tym samym przepędzali arkadyiskie czasy. Czyliż pamiętać na to nie mamy, co się przez tyle czasow działo we Francyi? a teraz izali nas nie

powinno tym bardziey przerażać, że oto niedawno kupa rozwiezła chałastry do Konwencyi wpadła, a głowa iednego Reprezentanta wbita na oſtrzu Piki przemawiała z Prezydentem. Prawda, że niektórzy z naszych sprzymierzeńcow odsunęli się od teatru woyny, atoli pomoc Roſsyi czyliż tak ma być mało znacząca? Nie możemyż iey ufać? Zapewne nieprzyiaciel wkrotce przeciwnych dozna woiennego losu odmian. Haſłem iego ucieczka będzie Na tym zakończył mowę, iż tylko Jakobini pokoiu życzyćby mógli.

Pan *Fox* obszernie mówił tak przeciwko woynie, iako i Miniſtrom. Chwalił poſtępek Króla Pruſkiego iż pokoy zawarł, także Wiekiemu Xciu Toſkanii pochwały dawał. „Cożeśmy to zyſkali w tey woynie? „rzekł daley: chcieliśmy ratować Hollandyą, „ta zginęła. Usiłowaliśmy w Zachodnich „Indyach wyspy Francuzkie w nadgrodę „za szkody woienne utrzymać, lecz i te „nam znowu odebrane. Cesarz dla Niemiec „zapewne pokoy zawrze, i mnie nawet „upewniono, że Panu *Eden* we Francyi po„wiedziano, iż ieśli Anglia zechce, to ła„two z Francyą do ugody przyiść może. „Przeciwi się iednak temu Dworſka ſtrona. „I woli Narod cały zgubić, niźli odſtąpić „uporczywych swych układow. A zatym „naszych Miniſtrow takowe zamiary poczy„tane być powinne za nayszkodliwsze ro„dzaiowi ludzkiemu. Każdy bowiem ludu

„przyiaciel, który zna Prawo Człowieka, „i umie one szacować, będzie takowemu „złorzeczył systematowi, które na stracie „iednych Obywateli zasadza szczęście dru„gich. Jeszcze raz oświadczam, że dzie„ła Francuzow za wspaniałe uznaię, i mam „one za pomyślne zdarzenie, przez które „tyranow przemoc znacznie nadwątloną zo„stała.

„Ganię ia w prawdzie owych okrucieństw „zapędy, których się dopuściły w stracie „partyi, chciwe panowania, bo tak przeko„nywa mię zdrowy rozum i prawdziwa po„lityka, iednak co chwalebnego, nigdy po„tępiać nie będę, zawsze powiem, że wol„ność iest uszczęśliwieniem człeka, a ró„wność na prawach usundowana hamulcem „iest barbarzyństwa i despotyzmu. Chce „Anglia daley woiować? Izaliż więc pra„gnie do ostatka wyniszczyć się? izali o„statniey zguby swey nielęka się? onaż to „popieraiąc woynę będzie niezgody i mor„derstwa, w każdey Europy stronie wznie„cać? małoż to iuż wylało się krwie? trze„baż, aby potoki oney niewysychały? Iza„liż wszystkie skarby wyniszczać będziem? „które i tak są wyprożnione, a to dla sa„mey zawziętości na Francyą Ministrów na„szych? Woyna ninieysza iako podobna iest „do Amerykańskiey, tak równie się i za„kończy. A my zamiast zysku, czekaymy „straty i owszem w nieszczęściu pogrąże„ni, zamiast nabycia laurow od ninieyszych

„i potomnych wiekow złorzeczeństw i hańby spodziewamy się.

Na to Pan *Pitt* — Wiele mówiono o stracie Hollandyi, lecz słuszna rzecz byłaby choć raz wyśledzić izali dla całey Europy znaczny ztąd zysk nie wyniknął, że Hollandya w ręce Francuzkie popadła. Pewnie by iuż to przed laty dwóma nastąpić musiało, gdyby temu Anglia niazabiegła. — Hollandya cierpi za prawdę na tym, lecz dla całego świata szczęśliwsza ta okoliczność iest, że Hollandya póki była w lepszym stanie z Francyą nie została złączona. Znam, że koalicya iest osłabiona nie co, wszakże spieszyć się do negocyacyi za prędko ieszcze, sądzę iednak, że ugoda nie nadto iest daleka. - -

Mówił daley o dyskredycie assygnatow i o zbytecznych wydatkach, iż w iednym Miesiącu większą czynią summę, niżli Anglia przez cały rok wydaie. Na koniec dodał o handlu, iż ten zupełnie zniesiony, i o niedostatku żywności, a ztąd o powszechnym pospólstwa nie ukontentowaniu. W naszey mocy iest mówił on zniewolić Francyą teraz do pokoiu, ale zniszczmy ią pierwey do reszty, a naszego zamiaru tym lepiey potrafim dopiąć.

Powtarzam to, iż oczekuię pogodnieyszego momentu do negocyacyi. Odważne popieranie woyny przez krótki czas ieszcze przyniesie nam trwały i chwalebny pokoy.

Po tey mowie Izba wotowała za proiektem Pana Wilberforce było wotow 86.

a przeciwnych 201. Większość zatym z partyi Miniſtrowſkiey wotami 115. była.

FRANCYA.

Reszta zaszłych zdarzeń w Paryżu.

Takowe żądanie przyięte iednomyślnie zoſtało, i zaraz Konwencya wyznaczyła Reprezentantow Laloi, Tavau, Mathieu, Porcher, Boudin i Karola Delacroix aby do ludu zgromadzonego dokoła Sali takie poselſtwo odprawili. Oſtatni z tych Deputowanych wkrótce się wraca, i donosi, że Kommiſsarze Konwencyi są mile przyięci, i że ieden z batalionow zebranych na Carruselu żąda, iżby mu wolno było przez deputowane osoby adreſs do Konwencyi podać, Konwencya dozwala.

Wchodzi do sali osob sześć. Mówca doprasza się imieniem ludu chleba i Konſtytucyi R. 1793. tudzież, aby uwolnieni byli wszyscy patryoci od 9. dnia Thermidora w areszt pobrani (szmer na to wielki) Prezydent zaleca milczenie, „ ieſteśmy determinowani, rzecze daley Orator, „ umrzeć „wprzód, niźli od naszych odſtąpić żądań. „Nic się nie boię. Znaią mię wszyscy w „moiey sekcyi. Zowię sie St Gier. Niech „żyie Rzplta, Niech żyie Konwencya Na„rodowa, ieśli ona przyiaciołką ieſt proźb „naszych, i one, iak nie wątpię uſkuteczni.

Mimo odezwę z tak małym dla Konwencyi respektem wyrażoną, Prezydent nie tylko z łagodnością odpowiedział, iż będzie zawsze obowiązkiem Konwencyi o żywność

ſtarać się i Konſtytucyą R. 1793. w naylepszych uorganizować prawidłach, ale nadto Reprezentant Goſsouin sądził za przyzwoitą rzecz doradzać, aby Petycyoniście dał Prezydent uciśnienie braterſkie na znak pokoiu. Dekretowała to Konwencya, a Prezydent wykonał.

Zatym Laporte imieniem Deputacyi złączonych donioſł, iż na Carruselu spokoyność zupełna, lud ukontentowany z braterſtwa zabiera się do rozeyścia, zatym Konwencya może beśpiecznie swą zasolwować Sessyą. Działo się to o 11. w nocy, a Sessyą na 8. iutrzeyszą godzinę zrana odłożono.

Ale się w krótce dało widzić, iak nie wiele trzeba było ufać zwodniczym buntownikow oświadczeniom, i iak zle uczynił Goſsuin doradzaiąc wezwanie do braterſtwa zdradliwych podżegaczow nayniebebeśpiecznieyszego rozruchu.

W nocy po całym Paryżu wielka niespokoyność. Hałasy i nawet wyſtrzały od przedmieścia S. Antoniego ſłyszane były. Liczne patrole mocnemi wsparte batalionami, po wielu domach przez całą noc sprawiły czucie. Aż przecie nadszedł dzień, i Konwencyi Seſsya naſtąpiła. Zaraz wydane rozkazy, aby Reprezentanci Delmas, Gillet, i Aubry, siłę zbroyną Paryzką co nayrychley na wszelkie przypadki po ulicach rozſtawili.

W czasie takowych obrad Konwencyi Treilhard imieniem Deputacyi ocalenia do-

nioſł o negocyacyach dalszych w Bazylei, a mianowicie o przydatkowey umowie podpisaney tamże d. 28. Floreal (17. Maia) Dzień cały spokoynie przeszedł. O godzinie 5. wieczorem przed Trybunałem Departamentu Paryzkiego ſtawiony Jan Quinet Towarzysz Slosarz rodem z Paryża Rok 48. maiący. A gdy przekonany był, iż nosił na pikę wbitą Reprezentanta Ferraud głowę po ulicach, toz do ogrodu Thuilleres i nawet do sali Konwencyi z nią wszedł i przed samym Prezydenta ſtolikiem ſtanął, ſkazany był podług prawa na śmierć i oddany w ręce katowſkie. Stosownie do tego Dekretu o godz: 8. wieczorem prowadzony był na plac de grève. Nie było więcey nad 30. Gwardyi Narodowey przy szafocie. Gdy z wozka zſtępował, niewiaſty gwardyą rozegnały, a winowaycę porwawszy, z wykrzykiwaniem tryumfu swego na przedmieście S. Antoniego proſto z nim polecialy. O godzinie 9. ſtaneły liczne dywizye pod bronią, ale gdy oszczędzano wylewu krwi, ſkutek nie naſtąpił żaden. Y owszem przedmieszczanie większą zuchwałość okazywali, gdy się obſtawili wozami gnoiem nałożonemi, a z ulic swoich bruki powyimowali, co znaczyło przygotowanie do odporu, iednak rząd przez całą noc żadnego nie kazał używać gwałtu.

Nazaiutrz dnia 23. Maia Deputowani o godz: 8. z rana do sali Konwencyi zebrali się. Poſtanowiono zaraz naymocnieyszey

użyć siły przeciwko niewiastom, które wczora odbiły na śmierć prowadzonego, i przeciw S. Antoniego przedmieszczanom, którzy wsparli zuchwałość kobiet, a po wczorayszym do braterstwa przyięciu, dzisieyszey nocy uzbroili się po nieprzyiacielsku.

Wymawiał się Gossuin z swey omyłki, że doradzał uciskanie braterskie dla rokoszanow, a Laporte rzekł, tak wielkie tych szaleńcow iest zuchwalstwo, że wasza dobroć i wszelkie pobłażanie w tey mierze naywiększą będzie przeciwko Oyczyznie zbrodnią. Wasze Deputacye uznały potrzebę użycia tu naysilnieyszych srzodkow do uśmierzenia tych zuchwałcow. Tym końcem proiekt następuiący podać wam zaleciły.

Konwencya Narodowa uważaiąc, iż fakcyoniści przedmieścia S Antoniego d. 1. i 2. Prairial (20. i 21. Maia) targnęli się uzbroieni na Konwencyą Narodową, że wyrychtowali armaty na samą Reprezentantow Narodowych salą, aby gwałtem wymogli od nich dekretu, które w każdym przypadku wolnego zdania być powinne skutkiem, uważaiąc, iż ciż Fakcyoniści zagrażaią i teraz ieszcze żałobnym kirem przyoblec Francyą, że ich zamiarem iest szczęśliwą opochę oddalić pokoiu, któryby los Francyi w pomyślności stałey utwierdził, uważaiąc, że reprezentant Ferraud zamordowany iest na swym urzędzie, że wielu Reprezentantow zelżonych, poszturchanych i zbitych okrutnie zostało, że ieden z łotrow

osądzony na śmierć, wyrwany iest gwałtownie z pod miecza sprawiedliwości, któremu Fakcyoniści S. Antoniego schronienie u siebie i obronę dali, uważaiąc nakoniec, iż przyzwoitą iest rzeczą, aby prawu przywrócone było panowanie, a Reprezentacyi Narodowey powaga i wspaniałość władzy rządowey, zatym Konwencya dekretuie. 1.) Mieszkańcy przedmieścia S. Antoniego imieniem prawa, będą wezwani, aby niezwłocznie wydali zaboycow, ktòrzy Reprezentantow zabiiali, a mianowicie tego, który wczora od ukarania śmiercią iest wyrwany. 2.) Równie oddać maią zaraz armąty trzech sekcyi. 3.) W przypadku oporu mieszkańcy S. Antoniego ogłoszeni będą zabuntownikow, a zatym do podziału chleba należeć nie będą, a obywatele Rzpltey wiernych sekcyi póydą zbroyni przeciwko nim, iako przeciw rebellizantom. 4.) Ten dekret wydrukowany i ogłoszony będzie w Paryżu, tudzież do siły zbroyney rozesłaney zostanie. 5.) Deputacye rządowe użyią wszelkich srzodkow, aby takowy dekret we wszystkich swych punktach bez odwłoki był uskuteczniony.

Proiekt w pośrzod oklaskow przyięty i iednomyślnie dekretowany został.

W tym czasie właśnie za powrótem z Hollandyi Sieyes przybył do Konwencyi z doniesieniem o czynnościach na Missyi w Hadze dopełnionych i o traktacie tamże podpisanym 28. Floreal (17. Maia) i alliansie

odpornym i zaczepnym z wielkim dla Rzeczypospolitey Francuzkiey awantażem. Wydrukowanie tego rapportu i do 3. dni odłożono ratyfikacyą.

Tym czasem znaczne dywizye żołnierzy ſtały na przeciwko ulicom przedmieścia S. Antoniego. Około godziny 10. z rana 20. tysięcy ludzi zbroynych, maiąc na czele Reprezentanta wniść tam gotowe były, lub ieśliby się broniono, attakować z naywiększą determinacyą chciały, lecz poſtrzegłszy rokoszanie, że się większey nie równie oprzeć sile nie potrafią, gdy całego miaſta sekcye mogłyby na nich uderzyć, przeto wyſłali do Konwencyi Deputacyą.

Lecz ta nieprzyięta, pókiby zupełnie ſdekretowi Konwencyi nie ulegli. Nayprzód ſekcya *Popincourt*, a potym i całe przedmieście *St Antoniego* armaty oddało i broń złożyło. I na tym cały rozruch ſkończył się.

Seſsya zakończyła się doniesieniem, że 24. Floreal (18. Maia) woyſko Republikantſkie znaczne nad Piemontanami odnioſło zwycięſtwo.

Dnia 24. Maia sądy z Kommiſsyi militarney złożone są przeciwko buntownikom. Dekretowała wprzód Konwencya, iżby rozſtrzelani byli, wszakże takowa kara śmierci na gillotynowanie odmieniona.

Spokoyność teraz zupełnie panuie w Paryżu, a rozchodząca się wieść, iakoby exekucyi 14. Deputowanych przeszkodzono nie potwierdza się.

Na teyże Sessyi Konwencya wydała dekret, iżby trzey wielcy zbrodniarze Barrere Collot d'Herbois i Billaud de Varennes, którzy na wyspę zawiezieni byli Oleron, przed Trybunałem Charente inferieur, a Duhem i inni w Ham zostaiący, aby w d'Eure i Loire do sądu oddanemi zostali. A zaś przeszły Minister woienny Bouchautte, także ex Maire Paryża Pache, Marchand, Audouin, Heron i inni dowodzcy Jakobinow będą stawieni przed militarną Kommissyą w Paryżu.

Między buntownikami dnia 20. i 21. było wielu, którzy się w niewiast stroy przebrali. Konwencya dekretowała, że wszystkie niewiasty, któreby w większey liczbie niż 5. na ulicach zgromadzone były, aresztowane zostaną.

Przy lesie Boulogne nazwanym blisko Paryża i w St Denis maią być obozy założone.

Do Lugdunu wysłano silne korpus woyska dla utrzymania spokoynosci.

Od czasu rewolucyi pierwszy raz użyte było woysko liniowe na uśmierzenie buntu.

Treilhard imieniem Deputacyi ocalenia Konwencyi doniosł, że Saski Elektor przystępuie do umowy z Prusakami zawartey względem neutralney linii. Równie też oznaymił, że Landgraffowie Hessen Cassel i Darmstadt swe kontyngensa od armii Rzeszy cofneły.

Mówią, że Genarał Pichegru znowu do Paryża przybył.

Dla dogodzenia ciekawości Czytelników naszych w doniesieniu smutnych zdarzeń, któremi od 20. Maia dni kilka w Paryżu były zaięte, opuściliśmy wyrazić szczeguły dwie ieszcze 17. zaszłe, przeto ie tu wkrótkości kładniemy.

Gdy Kommissya wyznaczona 7. *Nivos* (27. Decemb: R. 1795. do roztrząśnienia papierów *Robespierra*, zakończyła swoię czynność, Konwencya dekretowała, iżby takowe papiery ze wszystkiemi szczegułami oddane były Deputacyi ocalenia generalnego, a ta iżby w archiwum one złożyła Narodowym, zalecono.

Tegoż dnia osobliwszy plan cyrkulacyi pieniędzy przez *Jean-Bon-Saint-André* wniesiony zastanowił uwagę wielu. Oto zasady iego wynalazku.

Mówi on, iż metal złota, srebra i miedzi, gdy przyięty iest za znak szacunku iakichkolwiek rzeczy, fałszywy sprawuie im wymiar wszystkiego, co pod przedaż podpada, a zatym gdy więcey maią obce Mocarstwa pieniędzy niźli Francya, zatym wszystkie nasze towary i prace z czasem pochłonione być mogłyby od tych, którzy nas przewyższaią kruszcu mnostwem, i barziey imaginaryinym, niźli prawdziwym ich walorem.

Uważa w tym swoim planie, iż w roku 1788. dzień robotnika pracy równał się dziewięć i pół funtom chleba, gdyż za 19. sous zarobione, tyle go można było kupić, a w Anglii za 33. sous na dzień także zarobione, tyleż przedawano chleba. A zatym chleb iest prawdziwym wymiarem wartości, a metal zmyślonym i cale niepewnym.

Z tey obserwacyi wiele konsekwencyi wyprowadza stosownych do swego systema, a takowe są:

1mo. Korzec zboża będzie iednostką pieniężną, a zatym wszelkie towary, prace, lenungi, jurgielty służących będą zaręczone samym tylko w naturze zostaiącym zbożem, a opłacone assygnatami będą oznaczaiącemi takowe zboże, które to assygnaty stęplowane tym końcem i zapewnione być

maią od mieyscowego urzędu, podług ceny mieysca, miesiąca, i urodzaiu. Prawo niepowinno zatrudniać tranzakcyi żadnych, przeto wolno będzie zamieniać lub stypułować odmianę obiektu iakieykolwiek pracy, za obiekt inney pracy.

2do. Same tylko assygnaty będą zaręczeniem legalnym służącym do dobicia targu, czyli ukończenia kontraktu. Wielość assygnatów będących w cyrkulacyi pomnożona być nie może, chyba na żądanie obywatelów, ktorzy okażą hypotekę w zbożu wyższą, niżli summa całey massy cyrkulować maiących assygnatów będzie wynosiła.

3tio. Dochody z dobr Narodowych będą zapewnione. Wszelkie dzierżawy składaiące dobra Narodowe Ziemianom oddane będą w arędę dożywotnią. Po śmierci dzierżawców, innym puszczone będą tymże prawem, a co zmarły przemysłem swym i dobrym gospodarstwem przyczynił, to iego dziedzicow będzie własnością.

4to. Złoto i srebro nie będą miały kursu żadnego, zgoła cyrkulacya wszelka za towar, pracę i służbę ustanie kruszcowych pieniędzy. Złoto i srebro gdy kto w depozyt zechce oddać, w domu Mennicy przyięte będą. Właścicielom da się na nie rewers, ktorzy skoro zarekwiruią, nazad im w naturze oddana będzie ich własność.

5to. Póki w naturze pobor nieprzyidzie do skutku, obmyślony bedzie sposób na nieuchronne Rzpltey wydatki przez produkta dobr narodowych, i przez assygnaty maiące pewność na tychże dobrach zaręczoną.— *Bourdon d'Oise* zbiiał takowy proiekt. Możemy to poźniey donieść.

HOLLAEDYA.

Z Hagi dnia 2. Czerwca. Gdy extraordynaryini Ambassadorowie nasi, *Grasfield* i *Sitters* w nocy 30. Maja do Paryża odiechali dla doniesienia o Ratyfikacyi aliansu traktatu międ y Francyą i Holandyą, wkrótce przybył od naszego Ministra *Blauw* z Paryża Kuryer z doniesieniem, że

Konwencya na Sefsyi 27. Maia takowy alians ratyfikowała. Ztąd wszczeła się tym żywsza radość, gdyż od tego punktu exyftencya polityczna Rzeczypospolitey, i uftalenie naszey niepodległości zawifło.

Gdy teraz niezawodnie przyiść ma do woyny z Anglią, przeto zatrudniaią się tu żywo przygotowaniem flotty, a to z naywiększą pilnością, aby niczego do takowey wyprawy niebrakowało. Mianowany ieft Obywatel *Paulus* Ambafsadorem do Paryża.

Z Bruxelli donoszą, że cała Francuzka Kawalerya ftoiąca w Belgium, otrzymała ordynans maszerować do Renu. W Neuport i Oftende pilnie pracuie 10,000. ludzi około wyczyszczania portów i naprawowania wałów, co też i przy Sluys czynią. Z Belgium 30,000. sztuk drzewa do Francuzkich Portów w pomoc marynarki pofłano, 70. tysięcy dębowych kloców ma być tamże transportowanych.

Dnia 29. Maia uroczyfta Deputacya Generalnym Stanom podała plan do powszechnego zwołauia ludu Batawfkiego, i formowania Konwencyi Narodowey. Plan ten między inszemi zawierać się ma w naftępney treści: 1.) O podziale ludu. 2.) O ważności głosów i fkutku onych. 3.) O Elektorach 4.) O Reprezentantach. 5.) O czynnościach Konwencyi Narodowey. 6.) O sposobie deliberacyi. 7.) O odpowiadalności Członków. 8.) O zmienieniu Narodowey Konwencyi.

Z Konftantynopola donoszą, że rząd Turecki Szkoły wyftawił, w których uczyć maią języka Francuzkiego, Włofkiego, i Architektury woienney. Mówią, że Hospodar Wołofki i Woiewoda Mołdawfki, odmienieni być maią.

NIEMCY.

Z Bremerlehe dnia 27. Maia. Reszta woyfk Angielfkich wsiadła iuż na okręta, i czeka tylko wiatru pomyślnego. Angielfka Kawalerya mia

takoż na tychże okrętach płynąć, i była iuż w marszu aż do Bremen, lecz otrzymała kontra-ordynans, aby się złączyła z armią Cesarza. W pośrzod ustawnych pogłosek ugody, wielkie przygotowania woienne mocniey straszą, niż powieści gazety cieszą.

Z Berlina dnia 2. Czerwca. Minister Baron *Hardenberg* z Bazylei do Potzdamu, a ztamtąd przybył tu do Berlina.

Osadzeni dawniey w Magdeburgu niewolnicy Francuzcy, udali się teraz do Duisburg. Maią tam być zamienieni.

Z Ratyzbony dnia 26. Maia. Seym tuteyszy zgodził się iuż na 4ry punkta względem dalszych swych deliberacyi, które 1. dnia Junii rozpoczęte, a 14. t. m. zakończone być maią. 1.) Obowiązać Cesarza, aby otworzył negocyacye pokoiu stosownie do poprzednicze'y deklaracyi od niego wydaney pod datą 22. Decembra 1794. roku, tudzież maiąc wzgląd na oświadczenie pośrzedniczych Króla Jmci Pruskiego starań do powszechnego pokoiu zmierzaiących. 2.) Zostawić Cesarzowi, aby czas i mieysce obrał na rozpoczęcie Kongressu, a proponować Miasto Frankfurt, w nayprętszym ile možności czasie. 3.) Postanowić za fundament negocyacyi *in Statu quo* takie, iakie było przed zaczęciem woyny między Imperium i Francyą, oraz ugodzić się nawzaiem względem zobopolnych granic. 4.) Proponować Deputacyą od Rzeszy Nie mieckiey z 4rech Stanów Katolickich, i 4rech Protestanckich złożoną, to iest między Elektorami, Saskim i Moguncki, Arcy-Xiążęciem Austryackim i Xciem Bawarskim z iedney, a między Xiążętami *Bremy*, *Würteinberga*, *Hessen-Cassel*, i z Miast *Frankfurtu* i *Auszpurga* wybranemi Deputatami, z drugiey strony.

DONIESIENIA.

Przy zaboystwie dnia 1. Czerwca popełnionym, zabranych pieniędzy nienamieniam, bo ich trudno

wynaleść, lecz zginęły następuiące rzeczy. Jedna Tabakierka na piorka do zębów, podługowata, z Słoniowey kości, z złotemi obrączkami, kameryzowana stalą przednią Angielską, malowanie na wierzchu oznaczało Pastera z Pasterką stoiące, wyrażaiąc mu ykę na fuiarce, i kobietę siedzącą na ziemi paszącą owce, we środku źwierciadło, i wybita axamitem. Jedna tabakierka mała wysoka okrągła, emaliowa wpadaiąc w kolor cynamonowy, ktoby widział przedaiącego takowe, lub kupuiącego, a o tym dał znać Szlach: Prezydentowi M. W. JP. *Raffałowiczowi*, odbierze przyzwoitą nadgrodę.

Za Rogatkami Wolskiemi przy Warszawie, na gruncie Woli Karolowey, iest do naięcia każdego czasu Browar obszerny, murowany, z wszelkiemi do tego służącemi budowlami i naczyniami, chcący naiąć takowy Browar, niech się uda do Urod: *Gorskiego* w tymże Browarze mieszkaiącego.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż Apteka z Medykamentami, Regałami i rekwizytami: Srebro, Meble, Suknie, Bielizna, Pościel i inny sprzęt domowy różny, na mocy rezolucyi Szlach: Magistratu M W. zaszłey, przez Urząd Ławniczy Miasta tego na Licytacyi publiczney w kamienicy Szl: *Roesler* Braci i *Hurtyga*, przy ulicy Krakowskie Przedmieście pod Nrem 451. sytuowaney na 3cim piętrze za gotowe pieniądze, o godzinie drugiey po południu dnia 17, 18, i w dni następuiące miesiąca Czerwca roku bieżącego 1795. sprzedawane będą.

Dnia wczorayszego między godziną iedenastą i dwunastą zginęła Suczka Bonońska mała, do wpół ostrzyżona, z pyskiem także ostrzyżonym, sierści białey, łaty czarne na niey maiąca, ktoby ia zatrzymał u siebie, lub miał o niey iaką wiadomość, niech się zgłosi do Kantoru Korrespondenta, a przyzwoitą odbierze nadgrodę.